

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीमल्लारयेनमः ॥ ॥ श्रीमद्रोपालमानम्यप्राचीनाचार्यवर्त्मना ॥ विराटपर्वप्रयोतीभावदीपोवितन्धते ॥ १ ॥ तत्रपूर्वस्मिन्पर्वणिदिष्ट्यापंचसुरक्तोऽसिदिष्ट्यातेषदृपदीजिता द्वेपूर्वमभ्यमेद्वे
चद्वेचांत्येसांपरायिकेइतिशांतोदांतउपरतस्तिक्षुःसमाहितोभूत्वात्मन्येवात्मानं पश्यतीतिश्रुतिप्रसिद्धेष्वात्मदर्शनसाधनेषुशमादिषुरक्तः षडूर्मिलक्षणांषट्पदीजातमात्रस्याशनापिपासेप्ररूढस्यशोकमोहौद्व
स्यजरामृत्युइतिलोकेयोशनायापिपासेशोकमोहंजरांमृत्युमत्येतीतिवेदेचप्रसिद्धांजयतीत्युक्तंतांजितवतात्वव्यक्तलिंगेनस्थेयंआत्यंतिक्यांकतकृत्यतायांतुव्यक्तलिंगेनापिभाव्यंइत्येतत्पांडवाचरणप्रदर्शनेन
दर्शयितुंविराटपर्वारभते तत्र वर्षत्रयोदशमिदंमत्सदात्कुरुद्वहा विराटनगरेगूढाअविज्ञाताश्चरिष्यथेतिप्राक्कथितधर्मवाक्यार्थमनुवदन् जनमेजयउवाच ॥ कथमिति ॥ पूर्वःपितापरीक्षितस्तस्यपितामहाःअ

श्रीगणेशायनमः ॥ नारायणंनमस्कृत्यनरंचैवनरोत्तमं ॥ देवींसरस्वतींचैवततोजयमुदीरयेत् ॥ १ ॥ जनमेजयउवाच ॥ कथंविराटनगरेममपूर्वपितामहाः॥
अज्ञातवासमुषितादुर्योधनभयार्दिताः॥ २ ॥ पतिव्रतामहाभागासततंब्रह्मवादिनी ॥ द्रौपदीचकथंब्रह्मन्नज्ञातादुःखिताऽवसत् ॥ ३ ॥ वैशंपायनउवाच यथा
विराटनगरेतवपूर्वपितामहाः ॥ अज्ञातवासमुषितास्तच्छृणुष्वनराधिप ॥ ४ ॥ तथासतुवरान्लब्ध्वाधर्मोधर्मभृतांवरः ॥ गत्वाश्रमंब्राह्मणेभ्यआचख्यौसर्व
मेवतत् ॥ ५ ॥ कथयित्वातुतत्सर्वंब्राह्मणेभ्योयुधिष्ठिरः ॥ अरणीसहितंतस्मैब्राह्मणायन्यवेदयत् ॥ ६ ॥ ततोयुधिष्ठिरोराजाधर्मपुत्रोमहामनाः ॥ संनिवर्त्या
नुजान्सर्वानितिहोवाचभारत ॥ ७ ॥ द्वादशेमानिवर्षाणिराज्यविप्रोषितावयं ॥ त्रयोदशोऽयंसंप्राप्तःकच्छ्रात्परमदुर्वसः ॥ ८ ॥ ससाधुकौतियइतोवास
मर्जुनरोचय ॥ संवत्सरमिमंयत्रवसेमाविदिताःपरैः ॥ ९ ॥ अर्जुनउवाच तस्यैववरदानेनधर्मस्यमनुजाधिप ॥ अज्ञाताविचरिष्यामोनराणांनात्रसंशयः ॥
॥ १० ॥ तत्रवासायराष्ट्राणिकीर्तयिष्यामिकानिचित् ॥ रमणीयानिगुप्तानितेषांकिंचित्स्मरोचय ॥ ११ ॥ संतिरम्याजनपदाबद्धन्नाःपरितःकुरुन् ॥ पांचाला
श्चेदिमत्स्याश्चशूरसेनाःपटच्चराः॥ १२ ॥ दशाणानिवराष्ट्राश्चमल्लाःशाल्वायुगंधराः ॥ कुंतिराष्ट्रंचविपुलंसुराष्ट्रावंतयस्तथा ॥ १३ ॥ एतेषांकतमोराजन्निवास
स्तवरोचते ॥ यत्रवत्स्यामहेराजन्संवत्सरमिमंवयं ॥ १४ ॥

मितिणमुलंतं ॥ २ ॥ ब्रह्मवादिनीश्रीकृष्णकीर्तनशीला ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ अरणीसहितंअरण्योर्मिथुनं अज्ञातवासंयथास्यात्तथाकथंउषिताःवासंकृतवतः समूलघातंन्यवधीदितिबल्कषादित्वाद्वसतेरनुप्रयोगः वास
॥ ६ ॥ संनिवर्त्यएकत्रआनीय अत्रवर्त्ततिर्गत्यर्थः नचपुनरावर्त्ततइत्यादिप्रयोगदर्शनात् ॥ संनिरूप्येतिपाठेपिसएवार्थः ॥ ७ ॥ अयंसंवत्सरः संवत्सरमिममितिवाक्यशेषात् ॥ ८ ॥ वत्स्यामइतिपाठेअ
विदिताइतिछेदः ॥ ९ ॥ नराणामज्ञाताइतिसंबंधः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥